

ΣΤΟ ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΟ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Ένας αθέατος κόσμος

Ηρακλής Καρακάζης
Καθηγητής Κινητής
Προσθετικής ΕΚΠΑ

Δεν υπάρχει τίποτα σημαντικότερο για το μέλλον της ανθρωπότητας από τον τρόπο που προετοιμάζουμε τις επόμενες γενιές και σήμερα διαφαίνεται μια ξεκάθαρη ανάγκη περαιτέρω επένδυσης σε τεκμηριωμένα εκπαιδευτικά συστήματα για όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης¹.

Είναι γεγονός ότι τον καταρτισμό των καινούργιων γνώσεων σχετικά με την λειτουργία του εγκεφάλου έχει ακολουθήσει ένα άνευ προηγουμένου ενδιαφέρον για εισαγωγή εκπαιδευτικών καινοτομιών που θα βασίζονται στις γνώσεις αυτές².

Νευροεκπαίδευση και νευροπλαστικότητα είναι όροι που όλο και συχνότερα θα μας απασχολούν στο μέλλον, ερμηνεύοντας και υποστηρίζοντας νέες επαναστατικές εκπαιδευτικές πρακτικές.

Μαθαίνουμε για παράδειγμα πως η συγκινησιακά φορτισμένη διαδικασία εκπαίδευσης, η καθαρότητα της παρατήρησης και η συναισθηματικά επενδεδυμένη πληροφορία, είναι στην ουσία οι θύρες από τις οποίες εισέρχεται η γνώση...

..ενώ κοινωνικές δεξιότητες που αναπτύσσονται νωρίς όπως η μίμηση, η προσοχή και η ενσυναισθητική κατανόηση (όχι μέσω face book) είναι δομικοί λίθοι για την επακόλουθη διαδικασία της εκπαίδευσης.

Ο εγκεφαλος συνεχώς μαθαίνει ανοίγοντας «*εύπλαστα χρονικά παράθυρα*» ευκαιρίας για την απόκτηση συγκεκριμένων γνώσεων και δεξιοτήτων, ενώ μαθαίνοντας επαναδομείται. Το ανθρώπινο όν είναι ουσιαστικά προϊόν της εκπαίδευσής του.

Το εύπλαστο παράθυρο για την κατάρτιση της γλώσσας φαίνεται πως κλείνει μόλις στην ηλικία των επτά ετών ενώ κυκλώματα και δίκτυα νευρώνων του προμετωπιαίου λοβού που ολοκληρώνουν την ανάπτυξή τους μετά το εικοστό έτος, αποτελούν το νευροβιολογικό υπόστρωμα για τη μεθύτερη διαπαιδαγώγηση σε περισσότερο σύνθετες έννοιες και αξίες.

Είναι προφανές ότι η φοιτητική ηλικία προσφέρεται και για τη μεταλαμπάδευση ενός τέτοιου φάσματος αξιών που ξεφεύγουν από το στενό πλαίσιο των επαγγελματικών δεξιοτήτων και συμβάλλουν στην ευρύτερη συγκρότηση της προσωπικότητας.

Έγραψε ο σπουδαίος αμερικανός βιολόγος και παιδαγωγός John Alexander Moore³: *οι συνάδελφοι στα πανεπιστήμια θα πρέπει να εγκύψουν πέρα από τις εξειδικεύσεις και τα εργαστήρια τους και στην ουσία της εκπαίδευσης, επιδιώκοντας να την μετατρέψουν σε μια δραστηριότητα εξίσου σεβαστή με την έρευνα και τις δημοσιεύσεις τους.*

Δυστυχώς αυτό συχνά το ξεχνάμε ...

Bruce Alberts. Getting education right. Editorial. Science. Vol 333 19 August 2011

Francisco Mora. Νευροεκπαίδευση. Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο 2021.

John Alexander Moore. A Biographical Memoir by B. Alberts. National Academy of Sciences. Washington, D.C. 2011.